

Paweł Pawlaczyk

OCHRONA DZIKOŚCI (*WILDERNESS*) – NOWY PARADYGMAT EUROPEJSKIEJ OCHRONY PRZYRODY?

Wilderness protection – a new paradigm in European nature conservation?

ABSTRAKT: Na tle syntetycznej historii ochrony „obszarów dzikich” (*wilderness*) przedstawiono rozwój idei ochrony i odtwarzania takich obszarów w Europie. Idea ta, wyrażona m. in. rezolucją Parlamentu Europejskiego z 2009 r., rozwija się obecnie w Europie i Unii Europejskiej. Na tle bardzo zróżnicowanego rozumienia terminu „dzikość” na świecie, w Europie obszary dzikie są najczęściej rozumiane funkcjonalnie – jako duże obszary chronione poddane ochronie biernej. Udowodniono, że przynajmniej w niektórych przypadkach podejście takie jest zgodne z celami sieci Natura 2000 i może być użyteczne jako środek ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych w niektórych obszarach tej sieci. Szczególnie w Niemczech i Austrii idea ochrony obszarów dzikich została przetransponowana na konkretne, mierzalne cele i skutkuje rzeczywistymi osiągnięciami, jak np. stosowanie ochrony biernej w większości parków narodowych. Wykształciła się koalicja organizacji współdziałających na rzecz ochrony obszarów dzikich i podzielających wizję dzikiej Europy.

SŁOWA KLUCZOWE: dzikość, naturalność, ochrona bierna, ochrona ścisła, renaturyzacja, polityka ochrony przyrody

ABSTRACT: On the background of a brief history of the wilderness protection idea and wilderness protection around the world, the idea of wilderness protection and restoration in Europe was presented. Starting from the European Parliament resolution of 2009, the wilderness idea has been growing throughout Europe and the European Union. Despite various understandings of the term “wilderness” through the world, understanding of wilderness in Europe is based mainly on a functional definition – as large areas managed by natural processes (under non-intervention management). It was proven that non-intervention management, at least in some cases, is compatible with the assumptions of Natura 2000 network and may be a useful conservation measure in some Natura 2000 sites. Especially in Germany and Austria this idea was transformed into measurable targets and is followed by real achievements such as using non-intervention management approach in most of national parks. There is growing coalition of organizations working together for European wilderness and believing in the vision of a wilder Europe.

KEYWORDS: wilderness, non-intervention management, rewilding, conservation policy.